Войната в Украйна и познаването на историческите факти в отношенията България – Русия

•

Данни от национално представително проучване на нагласите

[10-05-2022]

research and consultancy

Методология

Интервю по метода лице-в-лице

1002 пълнолетни български граждани, подбрани по пол, възраст и тип населено място:

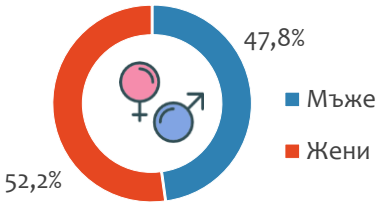

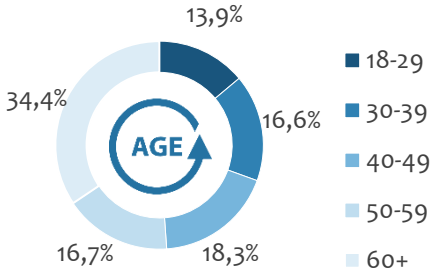

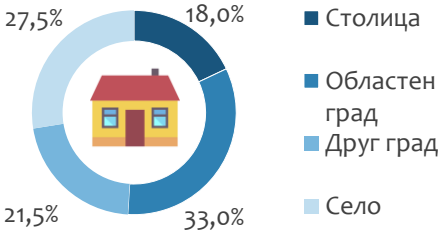

Доверителен интервал* : ±1,35% при 5% дял, ±3,1% при 50% дял
**Максимално възможно отклонение от регистрираните процентни дялове*

Период на провеждане: 16.04-28.04.2022 г.

research and consultancy

В каква степен сте запознати с отношенията между България и Русия през последните 150 години?

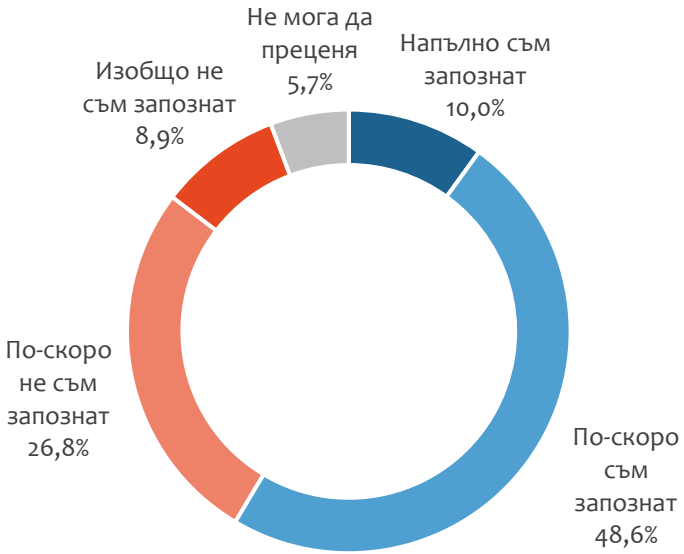

- Сред запознатите преобладават мъжете, хората над 50, жителите на провинциалните градове, висшистите, лицата с ниски доходи, подкрепящите Русия в конфликта и избирателите на БСП и на ГЕРБ
- Въпросът не тества реални знания, а декларирана информираност и трябва да се отчита, че има и престижен характер. Действителният дял на информираните вероятно е значително по-нисък.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Откъде основно са знанията ви по отношение на българо-руските отношения?

- Преобладават българоезичните източници, респективно българската гледна точка, с всички промени, които търпи във времето
- 80% от възрастните, живеещите на село, подкрепящите Русия и избирателите на БСП и Възраждане се информират от старите учебници
- Сходен е и профилът на запознатите от руски медии
- Социалните мрежи са приоритетни за висшистите, хората до 50, жителите на областните центрове, избирателите на ПП и ДБ.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Съединението на Княжество Българския с Източна Румелия през 1885 г. често се възприема като най-дръзкият и най-българският акт в нашата история. Знаете ли, че редица държави не подкрепят извършеното Съединение, включително и Русия?

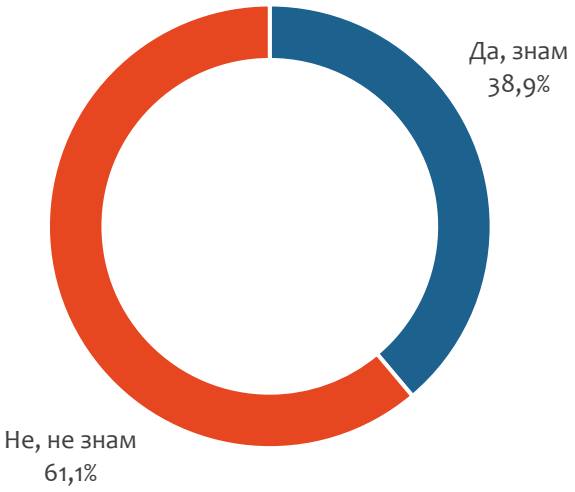

- Въпросът има престижен характер, доколкото респондентите самоопределят запознатостта си по темата
- Може да се предполага, че реалният дял на информираните е значително по-нисък от декларирания
- Вероятно мнозина знаят, че редица европейски държави са против Съединението, но на малцина е известно, че Русия е една от тях
- По информирани са мъжете, хората над 50, завършилите университет, жителите на малките градове, привържениците на ГЕРБ, ДБ и Възраждане.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Знаете ли дали в близкото минало Русия някога е обявявала война на България?

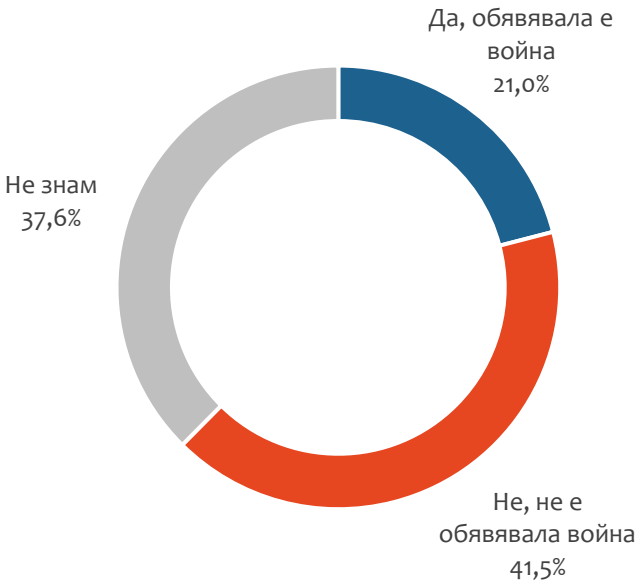

- Едва всеки пети е запознат с факта, че Русия (СССР) е обявявал война на България
- Дори сред знаещите това, има колебания кога точно се е случило
- Нивото на запознатост е над средното сред хората над 50, завършилите университет, лицата с висок доход и гласоподавателите на ДБ и ГЕРБ.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Според вас какво би било развитието на България в периода 1944-1989 г., ако не беше част от Източния блок?

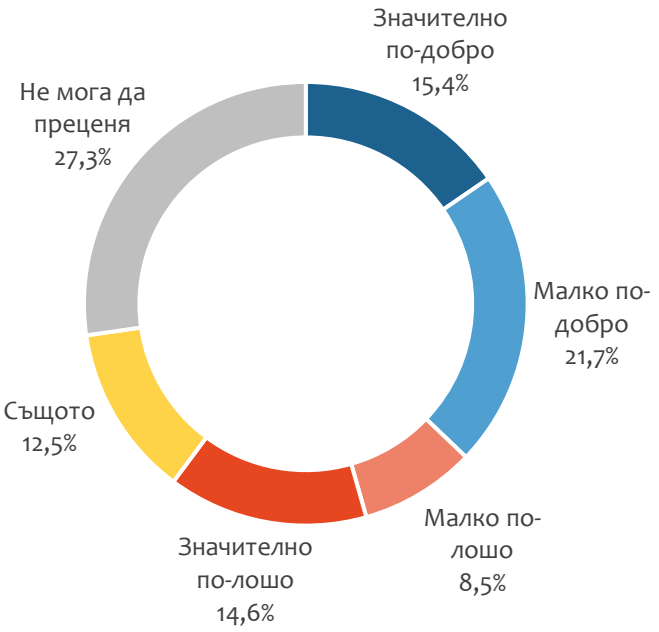

- Малко над една трета застават зад тезата, че принадлежността на България към Съветския блок е забавило развитието и, а малко над една пета са на противоположното мнение
- Зад първата гледна точка застават преобладаващо мъжете, хората на средна възраст, висшистите и избирателите на десните партии
- Втората се подкрепя повече от жените, възрастните, жителите на областните градове, поддръжниците на Русия и електората на БСП.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Според вас присъствието на съветски войски в България между 1944 и 1946 година има:

› Според 40 на сто съветското военно присъствие в средата на 40-те години има положително влияние, а малко под една четвърт мислят обратното.

› На противоположни позиции застават избирателите на левите формации и маргиналните групи, от една страна и на десните партии и по-елитните прослойки, от друга.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Като цяло според вас политиката на Русия към България е по-скоро:

- Въпросът силно поляризира общественото мнение, особено на база на подкрепата за Русия и Украйна, и политическите пристрастия
- Първата позиция въплъщава емоционалната гледна точка към Русия, като „братски“ страна, народ и „закрилник“
- Втората е по-скоро рационална и съчетава както виждането, че всяка политика е прагматична, така и за целенасочена враждебност на Русия към страната ни през годините.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Посещавали ли сте някога Русия/СССР?

- Преките впечатления от Русия/СССР са в силна корелация със застъпването на проруска позиция
- Най-много лични впечатления от тази държава имат хората над 50 години, жителите на областните градове и висшистите.
- Близо половината от симпатизантите на БСП са били в Русия/СССР поне веднъж.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Откъде най-вече се информирате за събитията в Украйна?

- Българските медии доминират изразено, като делът им сред възрастните, живеещите на село и подкрепящите Украйна надхвърля 90 на сто
- Руските медии са следени над средното от мъжете, хората над 30, висшистите, в София и областните центрове, избирателите на БСП и Възраждане
- Аудиторията на украинските медии е със сходен профил, но много по-малък общ обхват
- Западните медии са „запазени“ за елитните групи и десния електорат
- Социалните мрежи обхващат почти поравно проруската и проукраинската гледни точки. Следени са от по-младите и образовани граждани.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Смятате ли, че информацията във връзка със случващото се в Украйна, която достига до вас е обективна или не?

- Въпреки големия интерес към медиите, близо половината от българите смятат информацията по темата за напълно или частично необективна
- Тази оценка се застъпва по очевидни причини както от активните и образованите прослойки, така и от подкрепящите Русия във войната
- Най-убедени в достоверността на публикациите са хората в малките градове и с основно образование, както и поддръжниците на Украйна.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

На страната на Русия или на Украйна са вашите симпатии в този конфликт?

- Зад Русия застават в по-голяма степен мъжете, хората над 50, жителите на областните центрове, избирателите на БСП и ИТН
- Подкрепа за Украйна декларират жените, хората до 30, столичаните, избирателите на ГЕРБ, ДБ и ПП
- Индиферентната гледна точка доминира и е почти поравно разпределена сред социалните прослойки и електоралните групи
- Поне на декларативно ниво, избирателите на Възраждане заемат в по-голямата си част неутрална, а не проруска позиция.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Одобрявате ли анексирането на Крим от Русия или не?

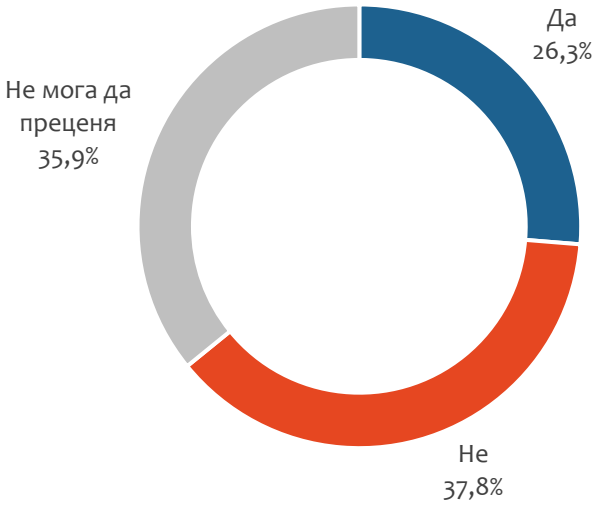

- Отношението към анексирането на Крим почти съвпада с разпределението на симпатиите между двете воюващи държави, като одобрението за него е в пряка връзка с подкрепата за Русия
- Завладяването на полуострова се приема положително от около и над 50 на сто от избирателите на БСП, ИТН и Възраждане.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Каква според вас трябва да бъде българската позиция в конфликта между Русия и Украйна?

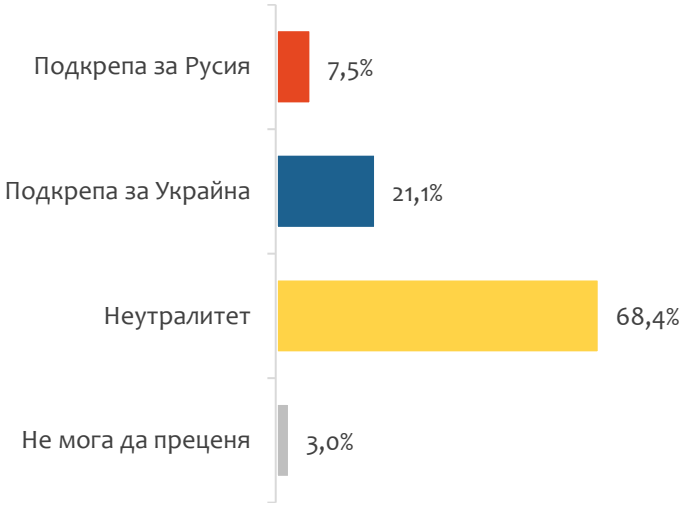

- Твърде малка част от застъпниците Русия в лично качество се застъпват за подкрепа за тази страна от България
- Две трети от българските граждани застават зад позицията за неутралитет, като тя се споделя и от огромната част от проруските и левите избиратели
- Над средния е делът на обявилите се, че България трябва да застане зад Украйна сред младите, завършилите университет, столичаните и избирателите на ГЕРБ, ДБ и ПП.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Как гледате на украинските бежанци в България?

- Положителното отношение към бежанците от Украйна надхвърля двойно отрицателното
- Състраданието и загрижеността се срещат най-вече сред жените, хората до 30, висшистите и столичаните, както и десните избиратели.
- 4 от 10 симпатизанти на БСП гледат на бежанците негативно, като по този показател те изпреварват значително дори и тези на Възраждане.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Помагали ли сте по някакъв начин на украинските бежанци в България или не?

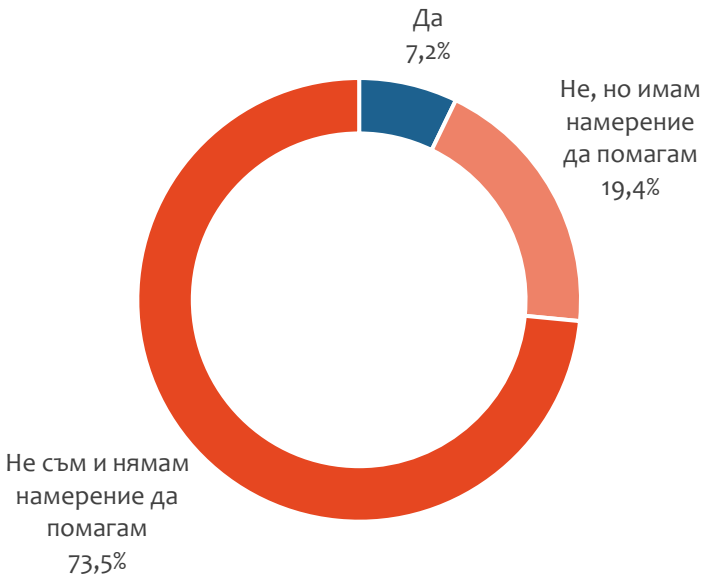

- Около 400 хиляди души твърдят, че вече са помагали на бежанците по един или друг начин
- Техният дял е четирикратно и половина по-малък от този на българите, симпатизиращи на Украйна във войната
- Най-висок процент подкрепили бежанците се регистрира сред хората до 30, в София, сред висшистите, сред тези със средни доходи и сред симпатизиращите на ГЕРБ и ДБ
- Най-много са безразличните към проблемите и нуждите на бежанците сред живеещите на село, симпатизиращите на Русия, хората с ниско образование и поддръжниците на БСП и ДПС

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Какво според вас означава на практика включването на България в списъка с неприятелски държави от страна на Русия?

- Отговорите на въпроса са дисперсни и равномерно разпределени между всички социални и демографски групи, както и по електорат
- На първите две позиции с по около две трети от отговорите интервюираните поставят реципрочните на санкциите икономически ограничения
- Дипломатическите мерки от страна на Русия събират среден процент от отговорите, а евентуалните военни реакции са в дъното на подреждането.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Страхувате ли се от всяка от следните заплахи?

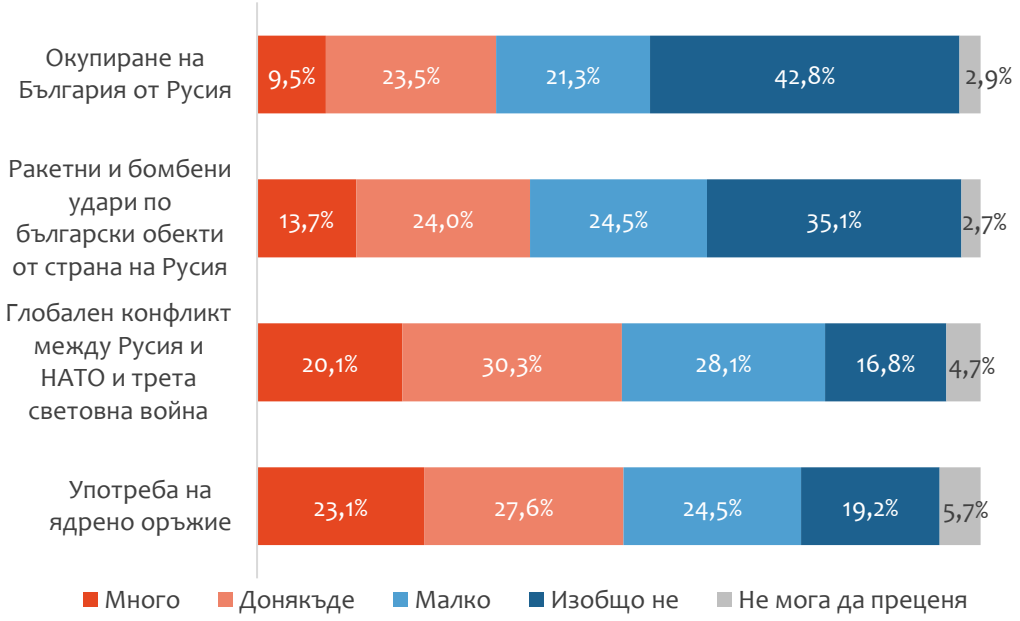

- Три четвърти от българите се страхуват в една или друга степен от трета световна война и почти неизбежната, като следствие от нея, употреба на ядрено оръжие
- Като по-малка заплаха се гледа на риска от окупиране на България и бомбардиране на обекти в страната, може би не толкова заради това, че са малко вероятни, колкото че все пак оставят шансове за собствено оцеляване
- С известни нюанси, най-обезпокоените групи са най-младите и най-възрастните, жителите на областните центрове и малките градове, лицата с основно и ниско образование, симпатизантите на ГЕРБ, ПП и ДБ.
- Най-малко се тревожат столичаните и хората с високи доходи.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Как бихте постъпили при удари срещу България или военни действия на българска територия?

- Под 7 на сто от българите са готови да бранят страната си като се запишат в армията, в случай на агресия. Това се равнява на около 400 хиляди души
- Най-много потенциални доброволци има сред мъжете до 50 в малките градове, сред симпатизиращите на Украйна, сред избирателите на ПП и негласуващите, но сред нито една група делът им не надхвърля 10 на сто
- Прави впечатление огромният дял от хора, които ще избягат или няма да предприемат нищо
- Към „безопасна“ държава ще се отправят най-вече богатите, столичани, младите и електората на ДПС и ИТН.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Одобрявате ли членството на България в НАТО или не?

- Привържениците на членството на България имат крехък превес над неговите противници
- Въпросът много ясно разделя хората според техния социален статус и политически симпатии
- Сред младите, образованите, столичаните и десните избиратели над две трети подкрепят членството в Съюза
- На другия полюс са възрастните, жителите на областните градове и на селата, поддръжниците на Русия, на БСП и на Възраждане, сред които противниците на членството са около и над три четвърти.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Ако днес се провеждаше референдум „за“ или „против“ членство на България в НАТО, как щяхте да гласувате?

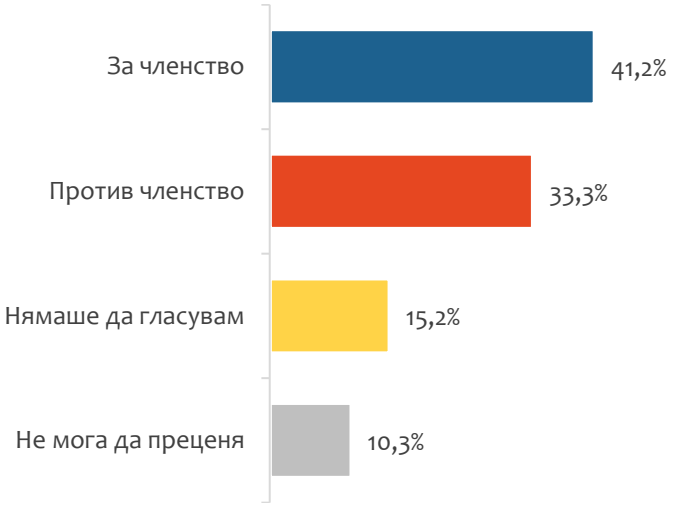

- Съотношението между двата „лагера“ по отношение на членството се мултиплицира и във въпроса за гласуването на хипотетичен референдум
- Привържениците на НАТО са изразено мнозинство в София и сред избирателите на ГЕРБ, ПП и ДБ
- Сред останалите групи и прослойки разликите са минимални или има превес на противниците.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Очаквате ли че в случай на агресия срещу България, НАТО ще защити страната ни с военни действия или не?

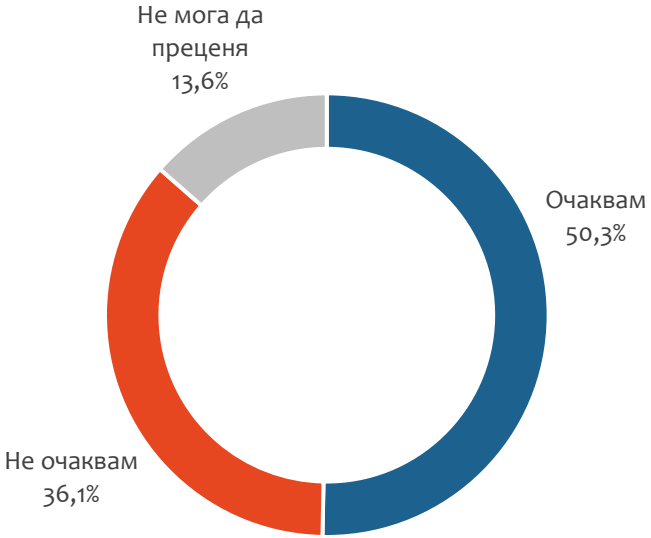

- Въпреки нееднозначната си позиция по отношение на членството в НАТО, мнозинството от българите очаква Съюзът да защити страната ни в случай на агресия
- Най-оптимистични са групите с позитивно отношение към алианса – младите, висшистите, столичаните, хората с добри доходи и десните избиратели
- Най-много скептици има сред поддръжниците на Русия, на БСП, ДПС и Възраждане, сред които делът на разчитащите на НАТО е около 20 на сто
- Те по-скоро сякаш не искат намеса на пакта, отколкото не вярват в изпълнението на съюзническите ангажименти
- Една трета от хората, които искат ние да не изпълняваме ангажиментите си, като член, очакват НАТО да спази своите, ако станем обект на агресия.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Към коя от следните две линии на поведение според вас трябва да се придържа България, като член на НАТО?

- „Стратегията“ за мимикрия, подвеждане и заблуждаване на съюзниците ни е завладяла трайно българското общество и доминира почти всички групи и прослойки
- „Снишаването“ допада особено на жените, хората над 50, жителите на областните градове, хората с основно образование и избирателите на БСП, Възраждане, ДПС и ИТН
- Дори сред симпатизиращите на Украйна, 41 на сто предпочитат да не бъдем активен и лоялен член на НАТО.

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Съгласни или несъгласни сте със следните твърдения?

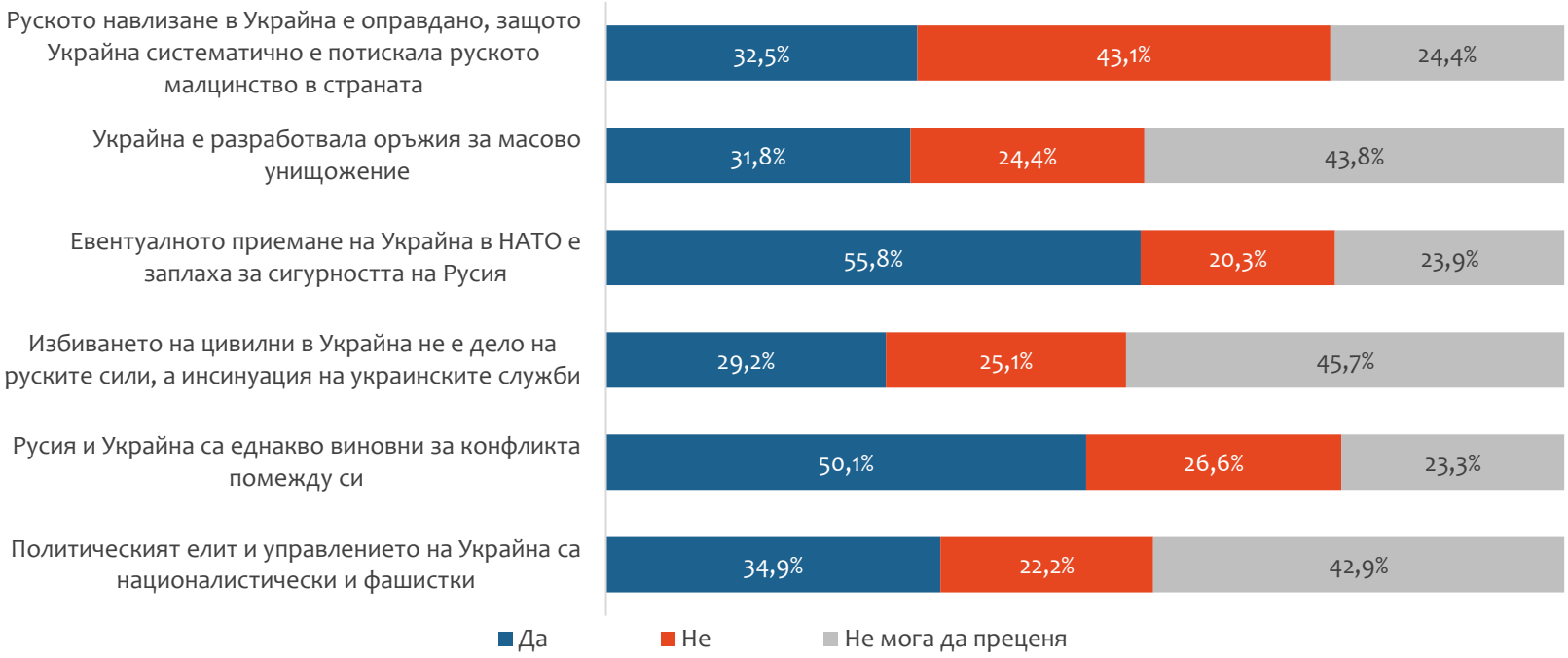

База: Всички [1002 респ.]

research and consultancy

Съгласни или несъгласни сте със следните твърдения?

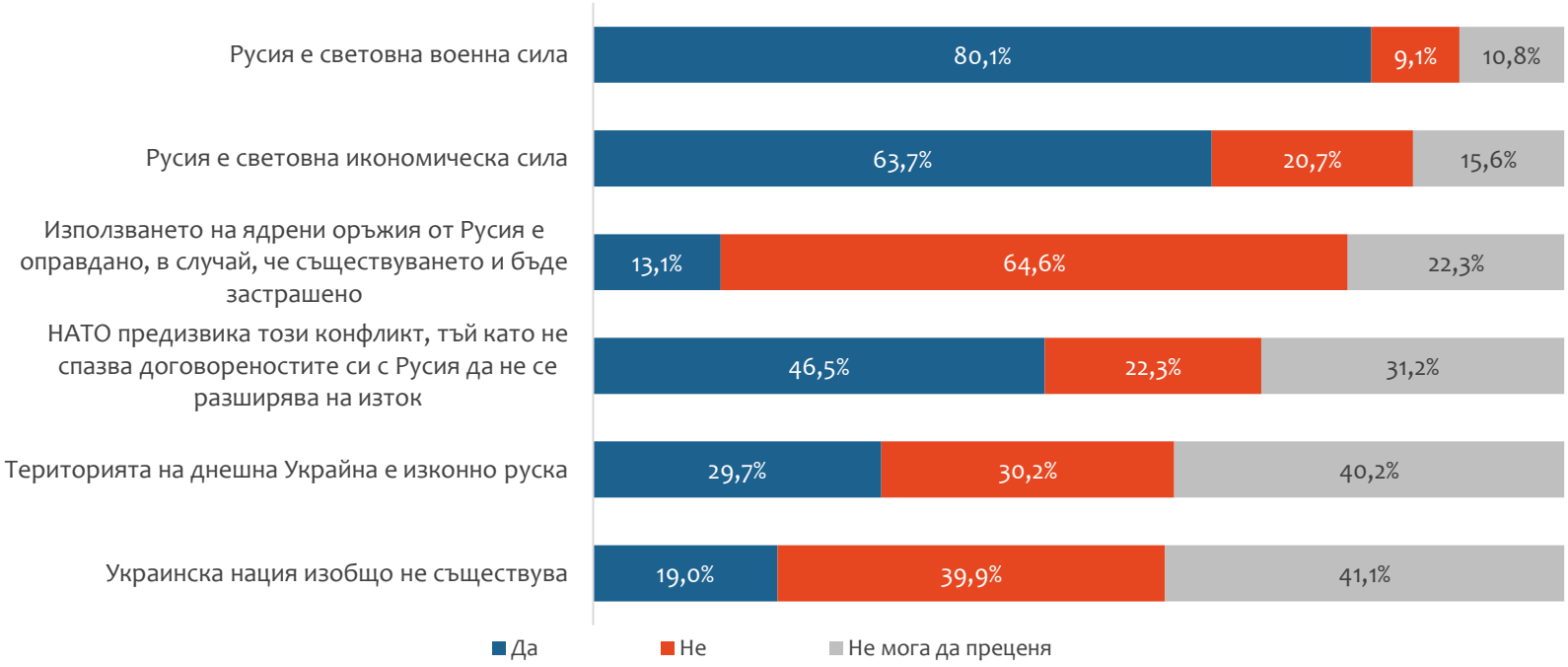

База: Всички [1002 респ.]

Основни изводи:

- Българинът не познава добре историята на двустранните отношения. По-запознати са възрастните, при това основно от старите учебници

- Непознаването на историята води до неопределеност на нагласите по отношение на войната и до невъзможност за заемане на ясна гражданска позиция

- Страхът от световна война и ядрен апокалипсис обхваща над три четвърти от българските граждани

- Малцина са склонни да защитят страната си във война, мнозинството декларира, че ще се скрие или избяга

- Украинските бежанци се подкрепят главно на думи. Делът на хората, които са ги подпомогнали е над четирикратно по-малък от този на симпатизиращите им

- Подкрепата за НАТО се радва на крехък превес. Налице е двойствено отношение към Съюза – той да ни защити при агресия, а ние да не спазваме съюзническите си ангажименти и да се „снишаваме“

Основни изводи:

› Всеобщият страх подхранва доминиращата позиция за „неутралитет“, зад която застават дори и твърдо симпатизиращите на Русия във войната

› Темата за Украйна силно поляризира обществото. Зад Украйна и НАТО застават младите, образованите, хората в големите градове и тези с добри доходи, както и десните избиратели.

› Зад Русия и против пакта са по-възрастните, необразованите, живеещите в селата и малките градове и електората на БСП и Възраждане и донякъде на ИТН и ДПС

› Българинът е объркан в морето от информация за войната, която като цяло подлага на съмнение. Водещ източник са българските медии

› Тезите на руската пропаганда се споделят от голям брой българи и обхващат цели социални и демографски групи и прослойки.